

Донецька обласна універсальна наукова бібліотека
ім. Н.К. Крупської
Науково-методичний відділ

*Листок-сигнал
серії "Літературні портрети"*

**ПОЕТИЧНИЙ СВІТ
ВАСИЛЯ ГОЛОБОРОДЬКА**

Донецьк 2005

ББК 78.381.9:83

П 45

Поетичний світ Василя Голобородька: Листок-сигнал / Донецька
ОУНБ ім. Н.К. Крупської; Склад. Н.П. Супрунець.– Донецьк: Схід.
вид. дім, 2005. – 8 с. – (Сер. "Літературні портрети").

Складач: Н.П. Супрунець

Редактор: О.В. Рязанцева

Відповідальний за випуск: Н.П. Авдеєнко

Комп'ютерний набір: В.Є. Яковенко

© Донецька ОУНБ
ім. Н.К. Крупської, 2005 р.

На початку 60-х років минулого століття на київському літературному обрії з'явився вісімнадцятирічний юнак з Донбасу і одразу вразив усіх своєю чистотою, ніжністю, правдивістю. Це був один з найбільш легендарних і найбільш загадкових наших українських поетів – Василь Голобородько.

Народився Василь Голобородько 7 квітня 1945 року в селі Адріанополь Перевальського району Луганської області, де проживали впереміж шахтарі й колгоспники. Дитинство його припало на післявоєнні роки, на той час, коли життя повертало на краще. Відбудовувалось місто і село, впорядковувалось повсякденне буття.

З п'ятнадцяти років юнак почав робити фольклорні записи, занотовував все те, що чув від своїх близьких та рідних. Найпершим джерелом для втамування фольклорних зацікавлень була його мати. Вже тоді він зачитувався поезією Сергія Єсеніна.

У 1964 році Василь вступив до Київського університету. Навчаючись в університеті, з сумом дізнався, що український фольклор вивчається всього два семестри. Чи ж можна за такий короткий строк досягнути скарби українського фольклору? В цей час почав писати, і полонив столицю віршами дивної чистоти. Перші ж його публікації були помічені не тільки в Україні, але й за кордоном. Він органічно влився в ряди "шістдесятників". Олесь Гончар охрестив його "надією нової української поезії", а Іван Дзюба присвятив йому та його творчості тепер уже хрестоматійну статтю "Дивосвіт рідної хати".

Серед людей, що оточували Василя, були Іван Світличний, Євген Сверстюк, Сергій Параджанов. Його вірші любив земляк Василь Стус...

Коротку "відлигу" змінили "заморозки"... І за кожним його кроком, за кожним новим рядком почали пильно слідкувати. З мрією про українську філологію Василеві довелося розпрощатись. З Київського університету його було виключено. Спробував продовжити навчання в Донецькому університеті, однак "націоналістам" і тут не було ходу.

Василь повертається додому.

У 1970 році видавництво "Смолоскип" (США) випустило збілочку "Летюче віконце", що поширювалась в об'єднаннях української літературної інтелігенції. Вона передруковувалась,

переписувалась від руки. Дещо час від часу публікувалось в україномовних закордонних журналах. Тільки не в Україні...

Василеві Голобородьку ще поталанило: замість мордовських таборів йому визначили іншу міру покарання – "безстрокове заслання" в рідному домі, тяжку працю на шахті, в місцевому радгоспі. За цих умов Василь примудрявся ще й творити.

Він не зрадив поезії. Не зрадив друзів. Не вмер. Не спився. Не зламався. Тільки в останні роки в Україні видано декілька його книг ("Зелень день", "Ікар на метеликових крилах", "Калина об Різдві", "Слова у вишиваних сорочках", "Посівальник"), з'явилося чимало публікацій у часописах. За збірку "Зелень день" поет був удостоєний премії ім. В. Симоненка, а збірка "Калина об Різдві" відзначена Національною премією ім. Тараса Шевченка.

Вірші Василя Голобородька перекладено багатьма мовами, включено до низки антологій української та світової поезії, окремими книжками вірші друкувалися португальською, англійською, польською мовами.

Гострий зір поета вихоплює з буденного життя вагомі зерна поезії. Своєрідність його бачення світу виявляється в умінні змалювати звичайне у казковому забарвленні, осяяти сонячним промінням щось тривожне, часом драматичне. Прикметною рисою є вміння поєднувати народно-традиційні засоби з новим змістом, наповнювати музикою лаконічні малюнки з життя людини. Василь Голобородько – поет із своєрідним світосприйманням, органічним чуттям музики слова, закоханий у життя, яке в його баченні є отією білою казкою, де, наче на рушнику, червоні й чорні барви створюють неповторну картину живої дійсності.

Василь Голобородько від природи спостережливий, проникливий, здатний вихоплювати із повсякдення такі елементи й деталі, яких інший не помічає, і, вдаючись до різних художницьких прийомів, узагальнювати, характеризувати, а читачеві лишається або засвоювати готовий зміст, або ж заглибитися в роздум, – але не залишитись байдужим. Як зауважив ще 1965 року Іван Дзюба: "Голобородько вміє знайти і поетично показати в малому велике". Маємо додати, що і велике, високе він вміє висловити в малих формах, лаконічно й виразно:

Наша мова

*Кожне слово
нашої мови
проспіване у Пісні*

*тож пісенними словами
з побратимами
у товаристві розмовляємо*

*кожне слово
нашої мови
записане у Літописі*

*тож хай знають вороги
якими словами
на самоті мовчимо*

Як відомо, улюбленою поетичною формою Голобородька є верлібр. І ця форма чудово прислужується поетові у вираженні найрізноманітніших задумів – від вдало зафіксованого миттєвого настрою чи вихопленого із плинного життєвого потоку якогось тонкого спостереження до глибокозмістовної медитації на актуальну тему.

Василь Голобородько – поет "різноликий", якщо можна так сказати. Він буває зажурений, коли в нього на серці "печаль пекуча і горе гірке", коли болить серце за долю України, її історію, духовність, мову. Він буває радісний, гордий за свій народ, його поезії акумулюють і випромінюють піднесення духу, волевиявлення, що привели до вікопомної перемоги – здобуття незалежності. Взагалі, усі збірки поета відзначаються актуальністю тем, авторським розумінням зображуваних подій, що бентежать патріотів і лишаються поза увагою збайдужілих міщан. Поет прагне, і до цього закликає всіх, наповнювати холодний всесвіт "теплими словами нашої мови, які народжуються разом із диханням".

Що не вірш у Василя Голобородька – це не розбалакування "на тему", а духовне дійство. Дійство чи то кольорів, чи то настрою, чи то сюжету. Кожен його вірш – це драма, яка відбувається на наших очах.

Василь Голобородько – в розквіті своєї поетичної сили. Він – поет для нашої поезії необхідний і надійний у своєму слові, у своїй мові.

Досвід Василя Голобородька показав, зокрема, як багато можуть дати сьогодні органічне відродження елементів української національної стихії, елементів фольклорного світосприймання, ті традиції, які заклали Леся Українка в "Лісовій пісні", Михайло Коцюбинський у "Тінях забутих предків", Павло Тичина в ранніх поезіях.

Його поезія працює на збагачення і зміцнення національної духовності. Він вражає читачів віршами надзвичайної чистоти і самотності.

Усе пережите поетом зберігає пам'ять його серця. Щось напеклось у ньому, осіло на дно, а все життєдайне пульсує на повну силу, часом вивертає гіркі спогади, а водночас і почуття гордості за те, що з гідністю витримано важкі випробування долі і що вдалося створити щось значуще, що визнано і високо поціновано читачем.

Треба визнати, що пересічний громадянин мало знайомий з постаттю Василя Голобородька, хоча його твори включено до програм з української літератури в загальноосвітніх та вищих школах. Бібліотечні працівники зроблять неоціненний внесок у популяризацію вітчизняної поезії, якщо проведуть літературні вечори, засідання літературних клубів, присвячені життєвому творчому шляху митця.

***Приблизні питання для обговорення творчості поета
можуть бути такими:***

- Своєрідність творчого мислення і творчої манери Василя Голобородька.

- Художнє розв'язання важливих проблем сучасності в поезіях Василя Голобородька.

- Спорідненість віршів поета з українським народним фольклором – уособлення народної поетики й естетики.

- Образ України та українського народу в поезії Василя Голобородька.

- Проблеми життя і смерті, особистого і громадського, любові й ненависті в інтерпретації поета.

- Образ матері як уособлення вічної любові.

***При підготовці заходів з популяризації творчості
Василя Голобородька рекомендуємо використати таку
літературу:***

Твори В. Голобородька

Ікар на метеликових крилах: Вірші. – К.: Молодь, 1990. – 154 с.

Калина об Різді: Вірші. – К.: Укр. письм., 1992. – 199 с.

Посівальник: Вибрані поезії. – Луганськ: Альма-Матер, 2002. – 80 с.

Про В. Голобородька

Дударенко Л. Міфологемний концепт лірики Василя Голобородька // Дивослово. – 2002. – № 7. – С. 2–6.

Кузьменко В. Поетична зброя Василя Голобородька // Сучасність. – 2003. – № 6. – С. 152–154.

Неживий О. "Летюче віконце" Василя Голобородька // Літ. Україна. – 2005. – 16 черв. (№ 23). – С. 6.

Неживий О. У храмі слова // Київ. – 2003. – № 7/8. – С. 169–170.

Пастух Т. Поезія як свято мови // Дзвін. – 2003. – № 3. – С. 148–152.

П'янов В. Правда серця // Київ. – 2005. – № 1. – С. 157–170.

Підп. до друку 01.02.2006. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Друк різнографний. Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 0,48.
Обл. вид. арк. 0,27. Зам. 1-020106. Наклад 65 пр.

Видавниче підприємство "Східний видавничий дім"
(Державна свідоцтво № ДК 697 від 30.11.2001.)
83086, м. Донецьк, вул. Артема, 45
тел./факс (062) 338-06-97, 337-04-80